სიკვდილი გერმანელ ოკუპანტებს!

მებრძოლი

ამიერკავკასიის ფრონტის წითელარმიული გაზეთი

მუშურ-გლეხური წითელი არმიის

Красноармейская газета Закавказского фронта „Боец РККА“ на грузинском языке

№ 45 (305) | პარასკევი, 13 აპრილი | 1945 წ.

ღირსეულად შევხვდეთ 1 მაისს

მალე ჩვენი ქვეყანა საზეიმო ვითარებაში აღნიშნავს 1 მაისს — მშრომელთა საერთაშორისო დღესასწაულს. ეს დღე მიმდინარე წელს განსაკუთრებით [illegible]

[illegible]

დებიან კიდევ მომავალი ბრძოლებისათვის, ასეთი მზადყოფნის შემოწმებას ემსახურება საუკეთესო ქვეგანაყოფების საფრონტო დათვალიერება, [illegible]

[illegible]

— ჩვენ მზად ვართ ბრძოლისათვის! ჩვენ მზად ვართ უმოკლეს მოავარ... [illegible] ... ფრიალით ბერლინში!

კაპიტანი გ. დ. ლელაძე—საბჭოთა კავშირის გმირი

გერმანელ დამპყრობთა წინააღმდეგ ბრძოლის ფრონტზე სარდლობის საბრძოლო დავალებათა სანიმუშო შესრულებისათვის და ამასთან გამოჩენილი მამაცობისა და გმირობისათვის [illegible] კაპიტანი გიორგი დავითის-ძე ლელაძე მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება ლენინის ორდენისა და მედალ „ოქროს ვარსკვლავის“ გადაცემით.

საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროსაგან

12 აპრილის ოპერატიული ცნობა

12 აპრილს ჩეხოსლოვაკიის ტერიტორიაზე, ბრატისლავის ჩრდილო-აღმოსავლეთით და ჩრდილოეთით, უკრაინის მე-2 ფრონტის ჯარებმა ბრძოლებით დაიკავეს ქალაქი და რკინიგზის სადგური ხოლიჩი და 40-ზე მეტი სხვა დასახლებული პუნქტი, მათ შორის ტრენჩ ტეპლა, ოპატოვა, კოხანოვცე, ბალუშიცე, ზოლნი-ბზინცე, ვრბოვცე, რადეიოვი, კატოვი, გოლიჩი, კოპჩანი. ვენის ჩრდილო-აღმოსავლეთით ფრონტის ჯარებმა ავსტრიის ტერიტორიაზე დაიკავეს დასახლებული პუნქტები დროზინგი, ედენშპაიგენი, ლოიდესტალი, ერდპრესი, კოსენრუპერსდორფი, პუერშტალი, გოსპლიხი, ადერკლაა, რაასდორფი, ესლინგი, გროს ენცერსდორფი და რკინიგზის სადგური აიზენსბრუნი, ამასთან გადაჭრეს ვენა-ბრნოს რკინიგზა და გზატკეცილი.

ვენაში უკრაინის მე-3 ფრონტის ჯარები ბრძოლებს აწარმოებდნენ ქალაქის რაიონის ქუჩებში დუნაის არხსა და მდინარე დუნაის შუა, სადაც 60-ზე მეტი უბანი დაიკავეს. ქალაქ სომბატელის დასავლეთით და სამხრეთ-დასავლეთით ფრონტის ჯარებმა, რომლებიც შეტევას განაგრძობენ, ავსტრიის ტერიტორიაზე დაიკავეს ქალაქი ბიუსინგი (ნემეტუივარი) და 40-ზე მეტი სხვა დასახლებული პუნქტი, მათ შორის მარკტ ალაუ, ოლბენდორფი, ობერ-ნოიბერგი, მიხელი, ჩანშენდორფი, შტაინბრაბენი, ოლტენდორფი. 11 აპრილის ბრძოლებში ფრონტის ჯარებმა ტყვედ წამოიყვანეს მოწინააღმდეგის 5,000-ზე მეტი ჯარისკაცი და ოფიცერი და ხელთ იგდეს შემდეგი დავლა: 34 ტანკი და თვითმავალი ქვემეხი, 88 ჯავშანტრანსპორტიორი, 208 საველე ქვემეხი, 270 ტყვიამფრქვევი, 408 ავტომანქანა, 187 ტრაქტორი და საწევარი, 34 ორთქლმავალი, 1,535 რკინიგზის ვაგონი, 17 საწყობი სამხედრო ქონებით.

ფრონტის სხვა უბნებზე არსებითი ცვლილება არ მომხდარა.

11 აპრილს ყველა ფრონტზე დაზიანებული და მოსპობილია გერმანელთა 50 ტანკი და თვითმავალი ქვემეხი. საჰაერო ბრძოლებში და საზენიტო არტილერიის ცეცხლით ჩამოგდებულია მოწინააღმდეგის 22 თვითმფრინავი.

* * *

წითელდროშოვანი ბალტიის ფლოტის ავიაციამ დაარტყა მოწინააღმდეგის ხომალდებსა და ტრანსპორტებს

9 და 10 აპრილს წითელდროშოვანი ბალტიის ფლოტის [illegible] ... საერთო 60,000 ტონა საერთო წყალწყვის და ერთი ტანკერი 2,000 ტონა წყალწყვით. [illegible]

*

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

ლენინის ორდენი გადაეცა ნამსახურებისათვის დაჯილდოებულ გენერლებსა და ოფიცრებს

11 აპრილს წითელი არმიის თბილისის სახლში ფრონტის სარდალმა არმიის გენერალმა ტიულენევმა ლენინის ორდენი გადასცა ამიერკავკასიის ფრონტის 67 გენერალს და ოფიცერს, რომლებიც სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 4 ივნისის ბრძანებულებით დაჯილდოებული არიან წითელ არმიაში ხანგრძლივი და უმწიკვლო სამსახურისათვის.

ლენინის ორდენი მიიღეს: გენერალ-ლეიტენანტებმა ა. ა. ხადეევმა, გენერალ-ლეიტენანტმა ლ. ფ. მინიუკმა, გენერალ-მაიორმა ს. ს. ემელიანოვმა, პოლკოვნიკმა ვ. ბ. დუბოვმა, პოლკოვნიკმა კ. ვ. კორნელოვმა, პოლკოვნიკმა ვ. პ. ტიმოშინოვმა და სხვ.

ფრონტის სარდალმა არმიის გენერალმა ტიულენევმა გულთბილად მიულოცა დაჯილდოებულებს და უსურვა მათ ახალი წარმატებები მუშაობაში.

ბერლინისკენ მიდის ეს გზა

რამდენ ცეცხლის ალში ვიყავ,
გაავეთრებულ ველებს რომ ვგავდით.
მახსოვს დონი, დანგრეული
კიევი და სტალინგრადი.

დაფერფლილი ქალაქები,
თვალზე ცრემლი შეუშრალი,
გადამწვარი ბაღჩა-ბაღი
და გარშემო სისხლის ღვარი.

გულს მიშფოთებს, როს ვიგონებ
მოხუცთა და ბავშვთა კვნესას.

ჩქარა... ჩქარა... მტერმა იგრძნოს
ჩვენს მიწაზე რაც დათესა.

შურისგება კვლავ იზრდება,
ის ცოტაა მტერს რაც ეზღვა.
ჩვენს წინ მხოლოდ ერთი გზაა.
ბერლინისკენ მიდის ეს გზა.

ბერლინისკენ... ბერლინისკენ...
არ დავინდობთ ბილწს და მტარვალს,
მის ბუნაგში სისხლიან მხეცს
სასიკვდილოდ ჩავცემთ ლახვარს.

წითელარმიელი **ბორის შენიკული**

მონდომებული მუშაობის შედეგი

სიმღერითა და მწყობრი ნაბიჯებით მოუახლოვდნენ მებრძოლები სასროლეთს. მათი ხმების გამოძახილი დიდხანს გუგუნებდა ფერდობებს შორის. ასეული შეჩერდა ფართოდ გადაშლილ მინდორთან.

— ათწუთიანი შესვენება, — გამოაცხადა ასეულის მეთაურმა ლეიტენანტმა ჩიტალაძემ,—გასინჯეთ იარაღი, ვაზნები.

სასროლეთზე ქარი იყო და საკმაოდ ძლიერი წვიმაც მოდიოდა.

— ღღევანდელი ამინდი სროლისათვის მაინცადამაინც არ არის ხელსაყრელი, — დაიწყო ასეულის მეთაურმა, — მაგრამ უნდა ისროლოთ ყველამ მხოლოდ ფრიადზე. თქვენ კარგად იცით, რომ ბრძოლის ველზე ამინდს არ უწევენ ანგარიშს. ჩვენი ფრონტელები ყოველგვარ ამინდში აუცდენლად ურტყამენ საზიზღარ გერმანელებს.

გაისმა ბრძანება:

— პირველი ცვლა საცეცხლე ზღუდესთან!

მებრძოლებმა საქმიანი გამომეტყველება მიიღეს. პირველ ცვლაში ისვრიან მებრძოლები აბაშიძე, საკანდელიძე, რაფავა და სხვ.

დაიწყო სროლა. შაშხანის მჭექარე ხმა ქარს შორს მიჰქონდა...

— სამიზნოსთან! — იყო ბრძანება. წითელარმიელი რაფავა მივიდა სამიზნოსთან. მან იცოდა, რომ მებრძოლები დიდი ინტერესით ადევნებდნენ თვალყურს მის გასროლას. ამიტომ იგი ჩქარობდა შედეგები ეცნობებინა ამხანაგებისათვის.

— ცხრიანი და ათიანი! — ჩაინიშნა მეთაურმა.

ასევე ფრიადი შედეგები მიიღეს მებრძოლებმა აბაშიძემ და საკანდელიძემ. მათი სამიზნოები სასროლეთზე გამოჰფინეს წარწერით: „ისროლეთ ისე, როგორც ისროლეს ჩვენმა მებრძოლებმა რაფავამ, აბაშიძემ და საკანდელიძემ".

საცეცხლე ზღუდე ახლა სხვა მებრძოლებმა დაიკავეს. ამ დროს გამარჯვებული ამხანაგები მომდევნო ცვლასთან ატარებდნენ საუბარს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა ისროლონ ქარის დროს.

სასროლეთზე უკვე შეწყდა სროლის ხმა. ასეულის მეთაურს ამხ. ჩიტალაძეს გამართლდა თავისი იმედები. მიუხედავად ცუდი ამინდისა, ასეულმა მთლიანად სროლაში კარგი შეფასება მიიღო, ამით მან პრაქტიკულად დაინახა თავისი შრომის შედეგი.

უფროსი სერჟანტი **ქ. ლიბრაძე.**

როგორ ვემზადები პოლიტმეცადინეობისათვის

ცხრილის მიხედვით მორიგი პოლიტმეცადინეობა უნდა ჩატარებულიყო თემაზე: „წითელი არმიის ახალი გამარჯვებები". უკეთესად რომ გავრკვეულიყავი ამ თემის შინაარსში და აქტიური მონაწილეობა მიმეღო პოლიტმეცადინეობაზე, მე ისე დავიწყე მზადება, როგორც მიგვითითა ჯგუფხელმა ამხ. ე. ლიხამინჯიამ.

თავდაპირველად გულდასმით წავიკითხე უმაღლესი მთავარსარდლის ამხანაგ სტალინის საოქტომბრო მოხსენება და № 5 ბრძანება და ძირითადი საკითხებიც ამოვიწერე. განსაკუთრებით რამდენჯერმე გადავიკითხე ის ადგილები, სადაც ბელადი წითელი არმიის გამარჯვებათა წყაროებზე ლაპარაკობს.

„კრასნაია ზვეზდაში", „მებრძოლში" და სხვადასხვა ბროშურებში მე მოვნახე ძალიან ბევრი ისეთი საინტერესო ეპიზოდები და ფაქტები, რომლებიც გვიჩვენებენ წითელი არმიის ძლევამოსილებას, მისი დარტყმის ძალას, მის მაღალ მორალურ სულისკვეთებას, ზურგის მუშაობას და სხვ.

საბჭოთა საინფორმაციო ბიურო აცნობებდა წითელი არმიის მიერ პოლონეთის განთავისუფლებისა და ბუდაპეშტთან ბრძოლების შესახებ, მე დავიმახსოვრე მებრძოლთა გმირობის არაერთი და ორი შემთხვევა. გაზეთებში რომ აღმოვაჩინე წითელი არმიის მიერ ჩატარებული ოპერაცია პოზნანის რაიონში გერმანელთა გარშემორტყმისა და მათი ლიკვიდაციის შესახებ, კვლავ გადავიკითხე გაზეთებში მოთავსებული ეპიზოდები, რომლებიც ამ რაიონში წარმოებულ ბრძოლებს შეეხებოდნენ.

გარდა ამისა, წავიკითხე ტიხონოვის, მანუილსკის და ერენბურგის სტატიები. ვკითხულობდი აგრეთვე „პრავდის" მოწინავე სტატიებსაც. ყველაფერი ეს მე ნათელ წარმოდგენას მაძლევდა წითელი არმიის გმირულ შეტევებზე.

კითხვის დროს ვცდილობდი დამემახსოვრებინა ყველაზე საჭირო და საინტერესო ფაქტები, ციფრები და განსაკუთრებით ღირსშესანიშნავი თარიღები.

ამრიგად, მქონდა რა მრავალფეროვანი მასალა, მეცადინეობაზე თავს ვგრძნობდი თავისუფლად და ჯგუფხელის მიერ დასმულ ყოველ კითხვას სწორ პასუხსაც ვაძლევდი.

პოლიტმეცადინეობისათვის მე ხშირად მებრძოლ ნ. ფირცხალავასთან ერთად ვემზადებოდი. ფირცხალავა ჩემი ამხანაგია. ერთად მუშაობა და საუბრები გვეხმარება უკეთ აგვეხსნა თემა, გავერკვეთ რთულ საკითხებში.

მე და ფირცხალავას მებრძოლები ხშირად მოგვმართავენ ხოლმე დახმარებისათვის. ამას წინათ მებრძოლმა ტ. ჯინჭარაძემ მთხოვა მომეთხრო მისთვის წითელი არმიის უკანასკნელი გამარჯვებების შესახებ აღმოსავლეთ პრუსიაში. მე დაწვრილებით ვუამბე მას აღმოსავლეთ პრუსიაში წითელი არმიის მიერ ჩატარებული ოპერაციების შესახებ. ჯინჭარაძე კმაყოფილი დარჩა ჩემი კონსულტაციით. ფირცხალავამ უამბო მებრძოლ ხურციძეს ჩვენი მოკავშირეების მიერ გერმანიის ქალაქების, ფაბრიკა-ქარხნებისა და რკინიგზების დაბომბვის მნიშვნელობა, მოკავშირეების შეტევის შესახებ დასავლეთში და სხვ.

პოლიტმეცადინეობაზე მომზადებულად გამოცხადებისათვის საჭიროა წინასწარი მუშაობა, მასალის აუჩქარებელი დამუშავება. არიან ისეთი ამხანაგები, რომლებიც ჩივიან დროის უქონლობას, მაგრამ ეს არ არის სწორი. ზოგიერთი მებრძოლი თავისუფალ დროს ლაზღანდარობაში ჰკარგავს ან უსარგებლო სიარულს ანდომებს ძვირფას წუთებს. მე და ფირცხალავა კი ვცდილობთ ყოველი თავისუფალი წუთი ჟურნალ-გაზეთებისა და მხატვრული ლიტერატურის წასაკითხად გამოვიყენოთ.

წითელარმიელი **ი. ხომერიკი.**

მზადება პირველი მაისის შესახვედრად

უფროს ლეიტენანტ ვ. მურადოვის ქვეგანაყოფის პირადი შემადგენლობა ენერგიულად ემზადება, რომ საბრძოლო და პოლიტიკურ მომზადებაში მაღალი მაჩვენებლებით შეხვდეს დიდ დღესასწაულს — პირველ მაისს.

უფროს სერჟანტ ტოგონიძისა და სერჟანტ დარციმელის ათეულებმა ამ მოკლე ხანში თვალსაჩინო წარმატებას მიაღწიეს. მარშზე 10-კილომეტრიანი მანძილი მათ 1 საათსა და 5 წუთში დაფარეს. ათეულებმა კარგი შედეგები გვიჩვენეს აგრეთვე სროლაში, ტაქტიკურ და სამწყობრო მომზადებაში.

ქვეგანაყოფში სუსტად იყო გაშლილი ფიზიკური მომზადების საქმე. ოფიცერმა მურადოვმა და სერჟანტთა შემადგენლობამ სერიოზულად მოჰკიდეს ხელი ამ მნიშვნელოვან საქმეს, და წარმატებებიც მიაღწიეს. მებრძოლები დაეუფლნენ ტაიჭზე ხტომას, ორძელზე ვარჯიშს და სხვ. აღსანიშნავია, რომ მებრძოლები მეაძე და კობახიძე მოკლე დროის განმავლობაში ისე გაიწაფნენ, რომ ზუსტად ასრულებენ რთულ ვარჯიშს ძელზე, ორძელზე და ტაიჭზე.

საბრძოლო და პოლიტიკურ მომზადებაში მაღალი მაჩვენებლები მიაღწიეს კომკავშირლებმა ჯანიაშვილმა, ლომთაძემ, მაკარიშვილმა, კომკავშირლებმა რუხაიამ და აფციაურმა. ისინი ფრიადზე ითვისებენ ყველა საბრძოლო დისციპლინას, მაგალითს აძლევენ ამხანაგებს, ამავე დროს სისტემატიურად ესაუბრებიან მებრძოლებს და პრაქტიკულად აჩვენებენ, თუ როგორ უნდა ამა თუ იმ ამოცანის შესრულება.

ზემდეგი **შ. იობიძე.**

• • •

ოფიცრები წითელი არმიის თბილისის სახლის დამოუკიდებელი მუშაობის კაბინეტში.

სურათზე: კაპიტანი ვ. ლიუბარსკი სწავლობს რუსეთის ისტორიას, მეორე მხარეზე — მაიორი შ. გლიდეკი.

ფოტო უფრ. ტექნიკ-ლეიტენანტ გ. კრიმსკისა.

• • •

ჩვენი ასეული ემზადება საფრონტო დათვალიერებისათვის

ჩვენი ფრონტის საუკეთესო მსროლელ ასეულებს შორის პირველობის მოპოვება ადვილი საქმე როდია. ასეულმა დათვალიერებაზე უნდა განახორციელოს 10-კილომეტრიანი მარშგადარბენა 1 საათისა და 10 წუთის განმავლობაში, 10 წუთში გადალახოს 300-მეტრიანი საიერიშო ზოლი. საცეცხლე მომზადებაში მებრძოლებს მოუხდებათ შაშხანით მე-4 ვარჯიშის, ხოლო ხელის ტყვიამფრქვევით მე-3 ვარჯიშის შესრულება. გარდა ამისა, მთელი პირადი შემადგენლობა შემოწმდება ტანვარჯიშსა და სამწყობრო მომზადებაში.

როგორ მიმდინარეობს ჩვენთან მზადება დათვალიერებისათვის? პირველყოვლისა, ვცდილობთ დავამუშავოთ ყველა თემა, რომლებსაც ითვალისწინებს 1945 წლის პირველი ნახევრის პროგრამა. მეცადინეობის ჩატარებისას ოფიცრები და სერჟანტები ცდილობენ რაციონალურად გამოიყენონ სასწავლო დროის ყოველი წუთი. მეთაურები ცდილობენ, რომ თვითეული მებრძოლი იყოს გამძლე ლაშქრობაში, სრულყოფილად იცოდეს თავისი იარაღი და ბრძოლაში სწორადაც გამოიყენოს იგი. თუ კი ჩვენ ყოველივე ამას უზრუნველვყოფთ, მაშინ დათვალიერების შესახებ არსებულ დებულებაში მოცემულ ყველა ნორმატივსაც შევასრულებთ.

ამას წინათ შევამოწმე სერჟანტ ჩუბუხაშვილის ათეული სამარშო მომზადებაში. მებრძოლებმა სრული სიზუსტით განახორციელეს 10-კილომეტრიანი მარში - გადარბენა 56 წუთში, ხოლო 300-მეტრიანი საიერიშო ზოლი გადალახეს 8 წუთის განმავლობაში. სერჟანტების ლომინაშვილის, ლეჟავას, მიქაიას და ჯანაშვილის ათეულების მებრძოლები საიერიშო ზოლის გადალახვას 8-9 წუთს ანდომებენ.

ამ ათეულების, კერძოდ, ჩუბუხაშვილის ათეულის წარმატებათა საიდუმლოება მდგომარეობს იმაში, რომ სერჟანტები დაუღალავად ასწავლიან მებრძოლებს დაბრკოლებათა გადალახვას. იყო ასეთი შემთხვევაც. სერჟანტ ჩუბუხაშვილის ათეული, რომელიც დაზვერვაში მოქმედებდა, ღრმა ხევს მიადგა. მებრძოლებს ენდოდათ შემოევლოთ ამ ზღუდისათვის.

— ხევის შემოვლა ყოველთვის შეგვიძლია, — სთქვა სერჟანტმა, — საჭიროა მოვიფიქროთ, თუ როგორ გადავლახოთ იგი.

— მოდი, გავჭრათ მოჭრილი ხე და მასზე გავიდეთ მოპირდაპირე მხარეზე, — სთქვა ერთ - ერთმა მებრძოლმა.

სერჟანტმა მოიწონა მებრძოლის ინიციატივა. ხევზე გადეს ხე და მებრძოლებიც შეუდგნენ დაბრკოლების გადალახვას. ზოგიერთ წითელარმიელს მორზე გადასვლისას სიმტკიცე აკლდა. მაშინ სერჟანტმა უჩვენა მებრძოლებს ხელების ბალანსირებით, თუ როგორ უნდა მორზე სიარული. ამის შემდეგ ხელჩვეითთაგან მოითხოვა რამდენჯერმე გაევლოთ მასზე.

როცა ათეული უკან ბრუნდება სასროლეთიდან თუ ტაქტიკური მეცადინეობიდან, სერჟანტი ჩვეულებრივად იძლევა კომანდას „სირბილით", ამის შემდეგ მისი ბრძანება შეეხება აირწინაღის გაკეთებას. ამრიგად, მებრძოლები ყოველდღიურად ვარჯიშობენ სისწრაფეზე მარშ - გადარბენასა და აირწინაღით სიარულში.

აი ამიტომ სერჟანტ ჩუბუხაშვილის ათეულის მებრძოლები ახლა სწრაფად ახდენენ საიერიშო ზოლის გადალახვას.

საფრონტო დათვალიერებაზე ათეულს შეამოწმებენ საცეცხლე მომზადებაშიც. ოფიცრები და სერჟანტები ასწავლიან მებრძოლებს საცეცხლე საქმეს არა მარტო სასროლეთზე, არამედ ტაქტიკის გაკვეთილებზეც. სერჟანტები ამოწმებენ მებრძოლებს, თუ როგორ აწარმოებენ მიზნამდე მანძილის განსაზღვრას, როგორ ემზადებიან სროლისათვის.

საფრონტო დათვალიერებისათვის მზადებისას ჩვენ განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაქცევთ საბრძოლო გამოცდილების ათვისებასა და მის დანერგვას სწავლაში, თვითეული მეცადინეობა ეწყობა ფრონტისადმი მაქსიმალურად მიახლოებულ ვითარებაში.

ასეულის მეთაური ლეიტენანტი **ს. სინაურიძე.**

დიდი მოქალაქე პოეტი

(ვ. მაიაკოვსკის გარდაცვალებიდან 15 წლისთავის გამო)

„მაიაკოვსკი იყო და რჩება ჩვენი ეპოქის საუკეთესო, ნიჭიერეს პოეტად", — ამბობს დიდი სტალინი, და ამ სიტყვებში ბრწყინვალედ და ამომწურავად არის გადმოცემული მაიაკოვსკის პოეზიის მთელი მნიშვნელობა.

ვლადიმერ მაიაკოვსკი თავისი პოეტური სტრიქონით და მოქალაქეობრივი სულით ეკუთვნის რევოლუციის ეპოქას. იგი გამოვიდა, როგორც მებრძოლი ნოვატორი, რომელიც გაბედულად შეებრძოლა ბურჟუაზიულ ლიტერატურას და თავისი მდიდარი პოეტური ხმა ახალი ეპოქის რიტმს შეუწყო, ორგანულად დაუკავშირა ის მებრძოლი პროლეტარიატის ფსიქოლოგიას. მაიაკოვსკიმ პოეტებიდან პირველმა შეიცნო რევოლუცია მთელი თავისი შინაგანი თვისებებით. ხასიათის ღრმა ნაციონალურობა ხელს არ უშლიდა მას ყოფილიყო ინტერნაციონალისტი და თავის ლექსებში გამოეხატა სოციალისტური და დემოკრატიული სამართლიანობის დიადი იდეები.

დიდმა მოქალაქეობრივმა ბუნებამ და ჭეშმარიტი შემოქმედის სტიქიამ ბუნებრივი გზით მიიყვანა პოეტი სოციალისტურ რევოლუციასთან. სამართლიანად ამბობდა: „გრძნობამ გვიბრძანა გავყოლოდით [illegible]". პოეტმა ცხოვრების გარდაქმნის უძლეველ იარაღად ბოლშევიკური აზრი გამოაცხადა და მთელი შემოქმედებით, ენერგია რევოლუციის ტრიბუნიდან შეუპოვარი ბრძოლისა და სოციალიზმის გამარჯვების პროპაგანდას მიახმარა, იგი იყო აგრეთვე საბჭოთა პატრიოტიზმის მგზნებარე მომღერალი. დიდი სოციალისტური სამშობლოს სიყვარული, ამ სამშობლოს სიყვარული, რომელშიაც თანასწორუფლებიანად იყო გაერთიანებული მრავალი ერი, მისი პოეზიის ქვაკუთხედს შეადგენდა. ჩვენს ეპოქაში მან შეიტანა ახალი პატრიოტიზმი მოქალაქეობრივი პოეზიის ნათელი თემა.

„და მე,
როგორც შრომასა და
ბრძოლაში
შობილს,
[illegible]
გაზაფხულის კოკორს,
ვუმღერი ჩემს სამშობლოს,
— ჩემს რესპუბლიკას".

პოეტი მოუწოდებდა ჩაქუჩსა და ლექსს — შრომასა და ბრძოლას „ადიდებინათ ბრწყინვალე თავისუფლების მშობლიური მხარე", რადგან მას დღევანდელი დღის სიყვარულთან ერთად ღრმად სწამდა განახლებული სამშობლოს უფრო ბრწყინვალე და ბედნიერი მომავალი:

„მე ვადიდებ
სამშობლოს,
რომელიც დღეს არის,
მაგრამ სამჯერ მეტად —
რომელიც იქნება".

ვლადიმერ მაიაკოვსკის პოეზიის მოქალაქეობრიობასა და პატრიოტიზმს განსაკუთრებით შემოქმედებითი ძლიერება, უდიდესი წინადადებითი ძალა გააჩნია. ეს იმით აიხსნება, რომ სამშობლოსადმი სიყვარული მისი არსების, მისი შინაგანი ბუნების ნაწილი იყო; პოეზიას იგი არ უყურებდა როგორც „ნაზ გრძნობათა [illegible]".

„მწერალს
დიდებისა,
სიმღერებით
არ ვარ ჩვეული,
ძეგლის ყურებს,
ჩამწვერნებული ზეთების თმებით
ვერ აათრთოლებს
ჩემი სიტყვა [illegible]".

მაიაკოვსკის პოეზია იყო მხატვრული იარაღი, რომელსაც უდიდესი პრაქტიკული როლი უნდა შეესრულებინა ცხოვრებისა და ადამიანის შეგნების გარდაქმნაში.

«В наше время
тот —
поэт,
тот писатель,
кто полезен».

მისი ლექსი უშუალოდ კონკრეტული იყო. იგი სავსე და გაბედული აზრებით აღვსილი და მკითხველს მოუწოდებდა [illegible] ძველი, რომელიც ხელს უშლიდა ახალის შენებაში, და მტკიცედ დაეცვა რევოლუციის მონაპოვარი.

„ამჯერ, ამ ძველის დანგრევაც მოვეჩქარე
და ახალ სართულებს დაუდგე დარაჯად.
[illegible] რომ საქმეს გაბმულად — [illegible]
რა უმაგრ — ნისლებში მაინც ხომ არა ჩანს".

ვლადიმერ მაიაკოვსკი საბჭოთა მკითხველში ცოცხლობდა და ცოცხლობს, როგორც ახალის მგზნებარე მომღერალი და შეუპოვარი მტერი ძველისა, მტრული სამყაროსი, რომლისთვისაც სამუდამოდ იქნება მისი პოეტური ხელი, იგი განადიდებდა საბჭოთა ქვეყანას. როგორც ახალი ქვეყნის შვილი, ის დიდი ინტერნაციონალისტი იყო და ურთიერთ სიყვარულით [illegible] ყველა ხალხი. მის პოეზიაში ნამღერი არ იყო ეროვნული თავისებურება, შეიძლება ითქვას, მეტყველების სტილით ის ზოგჯერ რუსული მოაგონება იყო, მაგრამ პოეზია არ რჩებოდა ვიწრო ეროვნულ ჩარჩოებში და მისი პოეზიის ნათელი მთელ საბჭოთა ხალხს სწვდებოდა.

ამის მიუხედავად, მაიაკოვსკი საქართველოსთვის მაინც განსაკუთრებულად მახლობელი პოეტია. მასში რუსულთან ერთად მშობლიური იყო ქართული. საქართველოში ეზიარა იგი პოეზიის მადლს. აქ შეიყვარა პირველად მან ხალხი, მშვენიერება და ამას შემდეგ არასოდეს განელებია ეს სიყვარული მისთვის. საქართველო მისთვის მეორე მშობლიური ქვეყანა იყო. ღრმად გულწრფელად ჟღერს პოეტის სიტყვები:

„როგორც კი დავადგი ფეხი კავკასიას,
მყისვე მომაგონდა, რომ მე ქართველი ვარ".

მაიაკოვსკი უპირველესად პოეტია. ცხოვრება მისთვის იყო პოეზია, და პირიქით, პოეზია — ცხოვრება. ამიტომ ორივეს — ცხოვრებასაც და პოეზიასაც უყურებდა, როგორც მშვენიერებას. ცხოვრება ლამაზია, სიცოცხლე შეიძლება მხიარულად, — ამბობდა იგი, — და „სადაც არ უნდა მოვკვდე, — მოვკვდები მღერით".

დღეს ჩვენთვის იგი მნიშვნელოვანია, როგორც პოეტი სიცოცხლისა. სიცოცხლის მომღერალი პოეტი მრისხანე მტერი იყო ბოროტებისა და განსაკუთრებული შეუპოვრობით ებრძოდა ფაშისტურ სიბინძურეს:

«Разговаривай
с фашистами
языком пожаров,
словами пуль,
остротами штыков!»

ჩვენ პოეტის კალამი ხიშტს გავუთანაბრეთ, და ახლა, როცა საბოლოოდ ვანადგურებთ ფაშისტურ ურდოებს, პოეტის მგზნებარე ხმაც ჩვენი ზარბაზნების გრიალს ერთვის.

მაიაკოვსკი უკვდავად ცოცხლობს საბჭოთა ხალხში. მისი პოეზია ერთნაირად აქტუალურია და მოქმედი მშვიდობიანი მშენებლობის დროსაც და შეუპოვარ ბრძოლაშიაც.

გრ. ასტვაცატუროვი

საბჭოთა კავშირში

მეტრომშენის კულტურის სასახლე

სამოქალაქო დღესასწაულისათვის ქალაქ მოსკოვს შეემატება ახალი კულტურული დაწესებულება — მეტრომშენის კულტურის სასახლე. სასახლის მშენებლებმა გამოიყენეს მეტროს პირველი სამი რიგის აგებისას შეძენილი მდიდარი გამოცდილება. მრავალი დარბაზის, ფოიეს, ვესტიბიულის მოპირკეთებაზე მუშაობენ სხვადასხვა მარმარილოს, წითელი ხისა და ძვირფასი [illegible] ოსტატები. კულტურის სასახლის თეატრის დარბაზის მოხატვა ხდება მხატვრების [illegible] ესკიზების მიხედვით.

ორი რესპუბლიკის ფიზკულტურელთა შეჯიბრება

მიმდინარე წელს მასობრივი ფიზკულტურისა და სპორტის მუშაობის გაძლიერების მიზნით აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ფიზკულტურული ორგანიზაციები ჩაებნენ სოციალისტურ შეჯიბრებაში აჭარის ასს რესპუბლიკის ორგანიზაციებთან.

აფხაზეთის ასსრ ფიზკულტურელებმა ივალდებულეს ფართოდ გაშალონ სპორტული მუშაობა ძირითად კოლმეურნეობის საკოლმეურნეო ფიზკულტურულ კოლექტივებში, უზრუნველყონ მშრომელთა I და II საფეხურის ნიშნოსანთა მომზადება ასი პროცენტით, 1945 წლის დასასრულს ფიზკულტურელთა რიცხვი 20 ათასამდე აიყვანონ, ასი პროცენტით შეასრულონ მიმდინარე წლის ყველა სპორტმასობრივი ღონისძიებანი და სხვ.

შეჯიბრების მიმდინარეობის შემოწმება იწარმოებს 1945 წლის პირველ აგვისტოდან პირველ ნოემბრამდე, საბოლოო შედეგები კი — 1946 წლის 5 იანვარს. სოციალისტური შეჯიბრების შედეგების შემოწმება ეთხოვა საქ. სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებულ ფიზკულტურისა და სპორტის საქმეთა კომიტეტს.

საოპერო თეატრი ნოვოსიბირსკში

მიმდინარე წლის გაზაფხულზე გაიხსნება ნოვოსიბირსკის საოპერო თეატრი.

თეატრის სცენას აქვს 15 სართულიანი სახლის სიმაღლე, ხოლო სიღრმე — 30 მეტრი. დარბაზი 2.000 მაყურებელს დაიტევს.

იმის წარმოსადგენად, თუ რაოდენ გრანდიოზული შენობაა ეს თეატრი, საკმარისია ითქვას, რომ იგი 65.000 კუბური მეტრით მეტია, ვიდრე მოსკოვის დიდი თეატრის ფართობი.

სამეცნიერო-საგანმანათლებლო თემაზე

არის თუ არა სიცოცხლე პლანეტებზე?*

(დასასრული)

პლანეტა მარსის ზედაპირზე ვიწრო და პირდაპირი ზოლები მოსჩანან მხოლოდ საშუალო ძალის ინსტრუმენტებში. თანამედროვე უძლიერესი ინსტრუმენტები თითქმის არ გვიჩვენებენ მათ. „არხების" ნაცვლად ახლა მეთვალთვალის წინაშე გადაშლილია მრავალი უსწორ-მასწორო, სხვადასხვანაირი ჩრდილი, პატარა ხაზები და ზოლები, რომლებიც მოკლებულნი არიან განსაზღვრულ ფორმასა და სწორხაზოვნობას. ახლა მეცნიერთა უმეტესობას მიაჩნია, რომ „არხების" ხილვადობა მხოლოდ მჭვრეტელობის მოტყუებაა არასაკმაოდ მძლავრი ტელესკოპებით თვალთვალის დროს თვალების უკიდურეს დაძაბულობის გამო.

მაგრამ დასაბუთებული აღმოჩნდა ლოუელის აზრი იმის შესახებ, რომ მუქი ლაქები წარმოადგენენ მცენარეულობით დაფარულ ადგილებს. ამას წინათ საბჭოთა მეცნიერმა აკადემიკოსმა ფესენკოვმა დაადასტურა, რომ ეს ლაქები წარმოადგენენ მცენარეების მწვანე ფოთლებიდან მიღებულ სინათლის ანარეკლს.

როგორია ტემპერატურა მარსზე? წინათ ეგონათ, რომ მარსზე, რომელიც მზისაგან ძლიერ შორსაა, უნდა იყოს მუდმივი ყინვა. ასეთ შემთხვევაში იქ შეუძლებელი იქნებოდა სიცოცხლის განვითარება. მაგრამ აი დიდ ტელესკოპში მოთავსებულ უაღრესად მგრძნობიარე თერმომეტრის დახმარებით მეცნიერებმა მოახერხეს მარსის ზედაპირის ტემპერატურის გაზომვა, როგორც ჩანს, ზაფხულობით, შუადღისას, მარსის ეკვატორიალურ ნაწილში ტემპერატურა იზრდება 20-25 გრადუსით ნოლს ზევით, თუმცა ღამით იქ დიდი ყინვებია.

საერთოდ მარსზე ძლიერ მკაცრი ჰავაა, რომელიც ჰგავს ჩვენს მაღალი მთების ჰავას. წყალი ცოტაა, მშრალი და თხელი ჰავაა, წვიმა თითქმის არც მოდის, ჰავა მზის პირდაპირი სხივებით საკმაოდ ძლიერ გამთბარია, ღამით კი დიდი ყინვებია.

შეიძლება დამტკიცებულად ჩაითვალოს მარსზე მცენარეული სიცოცხლის არსებობა. იქ ცხოველთა სამყაროს არსებობის შესახებ კი ჯერ კიდევ არაფერი ვიცით.

გადავიდეთ პლანეტა გიგანტებზე — იუპიტერსა და სატურნზე.

ამ პლანეტებზე არსებული ტემპერატურული და ქიმიური პირობები არახელსაყრელია ცოცხალი ორგანიზმების განვითარებისათვის. აღნიშნულ პლანეტებს ახასიათებს დიდი ძალის მქონე მიზიდულობა. მაგრამ მზისაგან ამ პლანეტების დაშორებით (იუპიტერი 778 მილიონი კილომეტრითაა დაშორებული, სატურნი კი — 1426 მილიონი კილომეტრით) აიხსნება მათი ატმოსფეროს დაბალი ტემპერატურა. ზევითა ფენებში იგი უდრის 130 გრადუსს ნოლს ქვემოთ. ესეც ცოტაა. ამ პლანეტების ატმოსფეროში აღმოჩენილია მახრჩობელა აირი ამიაკი და საწვავი აირი მეტანი.

ცნობილია, რომ აირი მეტანი ჰაერის ჟანგბადთან ერთად წარმოშობს ფეთქებად და საწვავ ნარევს. მაშასადამე, ამ პლანეტების ატმოსფეროში მეტანის არსებობა გამორიცხავს იქ ჟანგბადის არსებობას. ჟანგბადის გარეშე კი არსებობა არ შეუძლიათ არც მცენარეებსა და არც ცხოველებს. ყველა ეს გვაიძულებს უარვყოთ სიცოცხლის შესაძლებლობა სატურნზე და იუპიტერზე.

ეს მხამიანი აირები აღმოჩენილია პლანეტების — ურანისა და ნეპტუნის ატმოსფეროშიც. აღნიშნული პლანეტები მზისაგან კიდევ უფრო შორს არიან (3-4 მილიარდი კილომეტრი), და ტემპერატურული პირობები მათ ზედაპირზე კიდევ უფრო მკაცრია. რაც შეეხება მზისაგან ყველაზე უფრო დაშორებულ, ამას წინათ (1930 წ.) აღმოჩენილ პლანეტას პლუტონს, იგი იმდენად პატარაა, რომ, ალბათ, მოკლებულია ატმოსფეროს. და თუ პლუტონზე არის აირები, მაშინ ისინი უნდა იყოს თხევად ან მაგარ მდგომარეობაში. ეს პლანეტა მზისაგან დაშორებულია 6 მილიარდი კილომეტრით და იქ ბატონობს საშინელი სიცივე.

ამრიგად, ჩვენს პლანეტათა სისტემაში, გარდა დედამიწისა, სიცოცხლე, როგორც ჩანს, არსებობს კიდევ ორ პლანეტაზე: შესაძლებელია ვენერაზე და უსათუოდ მარსზე.

ჩვენი მზის სისტემა წარმოადგენს თვალუწვდენელ სამყაროში არსებულ ერთ-ერთ მრავალთაგანს. თვითეული ვარსკვლავი წარმოადგენს მზეს და შესაძლებელია მრავალ ვარსკვლავს, ჩვენი მზის მსგავსად, აქვს თავისი პლანეტათა სისტემები. ამ პლანეტების თვალთვალი ჩვენ, სამწუხაროდ, არ შეგვიძლია. ისინი ძალზე პატარანი არიან იმ გიგანტური მანძილისათვის, რომელიც აშორებს მათ ჩვენგან. ამას წინათ არაპირდაპირი საშუალებებით აღმოჩენილ იქნა ზოგიერთი ვარსკვლავის მცირე თანამგზავრები.

ჩვენი ცის [illegible] სისტემაში ათეულობით მილიარდი ვარსკვლავია. ძნელია დავუშვათ, რომ ზოგიერთი მათგანის გარშემო არ არსებობდეს პირობები, რომლებიც ხელსაყრელი იყოს სიცოცხლის განვითარებისათვის. რასაკვირველია, ეს შესაძლებელია იყოს სულ სხვა, სიცოცხლის ჩვენთვის უცნობი ფორმები, რადგან ბუნების შემოქმედებითი ძალა უსაზღვროა და მისი შესაძლებლობანი ამოუწურავი.

*) გაგრძელება. დასაწყისი იხ. №№ 41, 43, 44.

ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტ ფრანკლინ რუზველტის გარდაცვალება

ვაშინგტონი, 12 აპრილი, (სატასი). დღეს 20 საათსა და 35 წუთზე გრინვიჩის დროით უორმ სპრინგსში (ჯორჯიის შტატი) გარდაიცვალა ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ფრანკლინ დელანო რუზველტი. სიკვდილი გამოიწვია ტვინში სისხლის ჩაქცევამ.

ვაშინგტონი, 12 აპრილი, (სატასი). თეთრმა სახლმა (ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის რეზიდენცია) გამოაცხადა, რომ რუზველტის პანაშვიდი შესრულდება შაბათს ნაშუადღევს ვაშინგტონში. დაკრძალვა მოხდება ჰაიდ-პარკში კვირას ნაშუადღევს.

თეთრმა სახლმა გამოაქვეყნა განცხადება, რომელშიაც ნათქვამია, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ვიცე-პრეზიდენტი ტრუმენი გაიწვიეს თეთრ სახლში, სადაც მისის ელეონორა რუზველტმა შეატყობინა მას რუზველტის გარდაცვალება. ეს სახელმწიფო მდივან სტეტინიუსსაც ეცნობა. შეკრებილია კაბინეტის სხდომა.

საომარი მოქმედება დასავლეთ ევროპაში

ლონდონი, 12 აპრილი, (სატასი). მოკავშირეთა საექსპედიციო ძალების უმაღლესი სარდლობის შტაბის ცნობაში ნათქვამია, რომ მოკავშირეთა ჯარებმა შეუტიეს [illegible] მდინარე [illegible] (ვესტფალია). [illegible] ჩრდილოეთით მოკავშირეებმა დაიკავეს [illegible]. ბრემენის სამხრეთ-დასავლეთით მოკავშირეთა ჯარებმა დაიკავეს [illegible]. ამ რაიონის აღმოსავლეთით მტერი ძლიერ წინააღმდეგობას გვიწევს.

მოკავშირეთა ჯავშანსატანკო ნაწილებმა წინ წაიწიეს 80-ზე მეტი კილომეტრით აღმოსავლეთისაკენ, მიაღწიეს მდინარე ელბას მაგდებურგის რაიონში მას შემდეგ, რაც [illegible] ვოლფენბიუტელი, ბრაუნშვაიგის სამხრეთით. მოკავშირეთა ქვეითი ნაწილები სწრაფად მიიწევენ წინ ჰალბერშტადტის მიდამოებში.

მოკავშირეებმა დაიკავეს [illegible], დუდერშტადტის ჩრდილო-დასავლეთით. მოკავშირეთა სატანკო ნაწილებმა მოწინააღმდეგისაგან გაწმინდეს ნორდჰაუზენი და მიაღწიეს [illegible] აღმოსავლეთით. მათ 35 კილომეტრი გაიარეს და კილომეტრიანი მანძილზე მიადგნენ [illegible], ამ რაიონის სამხრეთ-დასავლეთით.

კობურგის სამხრეთ-დასავლეთით მოკავშირეებმა რამდენიმე წაიწიეს წინ, ამასთან სძლიეს მტრის ცალკეულ ნაწილთა წინააღმდეგობას.

მოკავშირეები შეიჭრნენ შვაინფურტში, რომელიც ამის წინ ფაქტიურად გარშემორტყმული იყო. ქალაქის ქუჩებში მძიმე ბრძოლები სწარმოებს. მოკავშირეთა სატანკო ნაწილები წინ წაიწიეს მდინარე მაინის გასწვრივ აღმოსავლეთით და სამხრეთით. ამ რაიონის სამხრეთ-აღმოსავლეთით მოკავშირეთა ჯარებმა წინ წაიწიეს 6,5 კილომეტრით [illegible] გასწვრივ, რომელიც [illegible] და [illegible], და დაიკავეს [illegible] და [illegible].

მოკავშირეთა სატანკო ნაწილებმა რამდენიმე [illegible] რაიონში, ამასთან ხელთ იგდეს 1,500 ტყვე და [illegible]. მოკავშირეთა ხიდთავი მდინარე კოხერზე (ვიურტემბერგი) გაფართოებულია 5 კილომეტრამდე სიღრმით. მოკავშირეთა ორი ხიდთავი მდინარე ნეკარზე შეერთდა. მოკავშირეებმა წინ წაიწიეს 5 კილომეტრით კარლსრუეს სამხრეთ-აღმოსავლეთით. მოკავშირეთა ხიდთავი მდინარე [illegible], [illegible] აღმოსავლეთით, გაფართოებულია. 10 აპრილის განმავლობაში მოკავშირეებმა წამოიყვანეს 25,846 ტყვე.

რურის „ტომრის" რაიონში მოკავშირეთა ქვეითმა ნაწილებმა მოწინააღმდეგისაგან გაწმინდეს [illegible], დაიკავეს ჰელზენკირხენი და შეიჭრნენ ბოხუმში. [illegible] დასავლეთით (ვესტფალია) მოკავშირეებმა დაიკავეს [illegible]. მოკავშირეთა ქვეითმა ნაწილებმა, რომლებიც ზიგენის ჩრდილოეთით მდებარე რაიონში ებრძვიან, დაიკავეს ატენდორნი. მოკავშირეთა სატანკო ნაწილებმა რამდენიმე წაიწიეს ზიგბურგის ჩრდილოეთით.

მძიმე ბომბდამშენთა დიდი შენაერთები ავიაგამანადგურებლების თანხლებით თავს დაესხნენ ნავთსაცავებს, საომარი მასალის საწყობებს და [illegible] რეგენსბურგში, [illegible] და [illegible], საომარი მასალის საწყობს [illegible] და [illegible], მიუნხენის დასავლეთით.

საშუალო ბომბდამშენები და გამანადგურებელი ბომბდამშენები თავს დაესხნენ რკინიგზის [illegible] [illegible] რაიონში.

საშუალო და მსუბუქი ბომბდამშენთა დიდი შენაერთები თავს დაესხნენ რკინიგზის [illegible] და [illegible] და [illegible].

მსუბუქი ბომბდამშენები 11 აპრილს ღამით თავს დაესხნენ ბერლინს.

ორდენოსანი სტუდენტი

შოთა ვლადიმერის-ძე მისაბიშვილმა სამხედრო სასწავლებელი ფრიადზე დაამთავრა და დანიშნეს მესაზღვრეთა ოცეულის მეთაურად. იგი მონაწილეობდა ჰიტლერელთა ურდოების პირველი იერიშების მოგერიებაში. შემდეგ, მტრის ზურგში დარჩენილი, პარტიზანულ ბრძოლას ეწეოდა.

მისაბიშვილმა და მისმა ამხანაგებმა გადალახეს ფრონტის ხაზი და შეუერთდნენ წითელი არმიის ძირითად ნაწილებს. ლეიტენანტი მისაბიშვილი ასეულის მეთაური გახდა და მონაწილეობა მიიღო ქ. კალინინის განთავისუფლებისათვის ბრძოლებში. აქ, გაათრებული ბრძოლის დროს, იგი მძიმედ დაიჭრა.

1942 წელს შ. მისაბიშვილი თბილისში დაბრუნდა და სწავლა დაიწყო სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორია-ფილოსოფიის ფაკულტეტზე. სულ მალე იგი მოწინავე სტუდენტი და სტალინური სტიპენდიანტი გახდა.

ახალგაზრდა პატრიოტის თავდადებული ბრძოლა სათანადოდ დააფასა № ნაწილის სარდლობამ და მისაბიშვილი წითელი ვარსკვლავის ორდენით დააჯილდოვა.

სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორატმა № ნაწილის სარდლობისაგან შემდეგი წერილი მიიღო: „გთხოვთ გადასცეთ მამაც ქართველ ოფიცერს მთავრობის ჯილდო — წითელი ვარსკვლავის ორდენი, რომელიც მან დაიმსახურა ფრონტზე გმირული ბრძოლისათვის".

ორდენის მიღებისას შ. მისაბიშვილმა სიტყვა მისცა ამხანაგებს, რომ უფრო მეტი მონდომებით დაეწაფება მეცნიერებას და აქტიურ მონაწილეობას მიიღებს საზოგადოებრივ მუშაობაში.

ორდენოსანი შოთა ვლადიმერის-ძე მისაბიშვილი მიცემულ სიტყვას ამართლებს.

ვ. გორგანელი.

„ბარათაშვილის თბილისი"

ამ დღეებში ი. ბალახაშვილმა მწერალთა აქტივს წაუკითხა თავისი ახალი ნაშრომი „ბარათაშვილის თბილისი".

წიგნი საინტერესოდ არის შედგენილი და სიყვარულით და მონდომებითაა დამუშავებული ყველა მასალა, რაც ნათელს ჰფენს ნ. ბარათაშვილის დროინდელ თბილისს.

უცხოეთის ქრონიკა

რომში იუგოსლავიის მთავრობის სამხედრო მისიის შენობაში ბომბი შეაგდეს. აფეთქებამ დააზიანა მეზობელი შენობები. მსხვერპლი არ ყოფილა.

* * *

იაპონიის საინფორმაციო ბიურომ გამოაცხადა, რომ ბარონი კიიჩირო ჰირანუმა დაინიშნა საიდუმლო საბჭოს პრეზიდენტად, ნაცვლად ადმირალ სუძუკისა, რომელმაც ახლა იაპონიის პრემიერ-მინისტრის პოსტი დაიკავა.

პარიზში გაიხსნა გამოფენა „ურალი—წითელი არმიის არსენალი".

* * *

საფრანგეთის სამხედრო სამინისტრო შეატყობინებს საფრანგეთის მე-2 არმიის ფორმირებას, რომელიც ეკიპირებულ და შეიარაღებულ იქნება როგორც მოკავშირეთაგან, ისე საფრანგეთის ქარხნებიდან მიღებული ტანსაცმლითა და საჭურვლით".

კალენდარი

პარასკევი

13

აპრილი

1944 — წითელი არმიის ნაწილებმა დაიკავეს ქ. ფეოდოსია, ევპატორია და სიმფეროპოლი.

1934 — დამთავრდა საბჭოთა მფრინავების გმირული მუშაობა ჩელუსკინელთა გადასარჩენად.

1904 — დაიღუპა ნიჭიერი რუსი ადმირალი ს. ო. მაკაროვი (დაიბადა 1848 წ.)

1878 — ნიკო ნიკოლაძის რედაქტორობით პარიზში გამოვიდა ქართული გაზეთი „დროშა".

ს. ო. მაკაროვი

ნარევი

ნოვგოროდის წყალსადენი

რუსეთში პირველ წყალსადენად ითვლებოდა მოსკოვის კრემლის წყალსადენი, რომელიც გაყვანილია XVII საუკუნეში—მეფე მიხეილ რომანოვის დროს. მაგრამ, ნოვგოროდში წარმოებული გათხრების მასალები ამტკიცებს, რომ ნოვგოროდელებმა ჯერ კიდევ XI საუკუნეში, ე. ი. კრემლის წყალსადენის გაყვანამდე 600 წლით ადრე იცოდნენ წყლის გაყვანის საქმე.

გათხრების დროს აღმოჩენილი XI საუკუნის წყალსადენი, ჩანს, მიყვანილი ყოფილა ნოვგოროდის მთავრის სასახლემდე. ის გაყვანილი ყოფილა საგულდაგულოდ დამუშავებული ფიჭვის მილებით. მილების ერთმანეთთან მისამაგრებლად გამოყენებული ყოფილა არყის ხის ქერქი, რომელიც არ უშვებდა წყალს. ეს უძველესი წყალსადენი მშვენივრად არის შენახული, გათხრების დროს ძირითად მილებში ცივი, წმინდა, გამჭვირვალე წყალი ჩქეფდა. ნოვგოროდის მაღალი კულტურის შესახებ ლაპარაკობენ აგრეთვე არქეოლოგების მიერ აღმოჩენილი XI და XII საუკუნეების ხიდები. ამ პერიოდში დასავლეთ ევროპის სამხრეთ საფრანგეთში აქა-იქ ქალაქებში იყო მოკირწყლული ქუჩები, მაგრამ ისინი ანტიკური წარმოშობის არიან, მათ ძველი რომაელები აგებდნენ. საფრანგეთში პირველი ქვაფენილი გააკეთეს პარიზში 1184 წელს, გერმანიაში — ნიურნბერგში — 1360 წელს.

წყალქვეშა ნავები და თევზები

როცა წყალქვეშა ნავი წყლის ქვეშ მოძრაობს, სპეციალური აპარატით მეზღვაურებს შესაძლებლობა აქვთ გაარჩიონ ყოველგვარი გარეშე ხმაური. მეელმენე მეზღვაურები იმდენად იცნობენ, რომ ადვილად იგებენ წყალზედა თუ წყალქვეშა ხომალდების მიერ წყალში გაშვებულ სიგნალებს. ამით ხელმძღვანელობენ საბრძოლო ოპერაციების წარმოებისას.

მაგრამ ამერიკელებმა აღმოაჩინეს, რომ ხშირად სცდებიან მეელმენენი. მიუხედავად სიგნალების ცნობისა, მტერი ახლოს არ აღმოჩენილა. ამერიკული ფლოტის სარდლობამ მიმართა სპეციალურ განყოფილებას, რომელიც თავდაცვითის საკითხებთან დაკავშირებით ზღვის ცხოველებს სწავლობს. პასუხი მიიღეს გასაოცარი. წყალქვეშა სიგნალებს უშვებენ აქამდის ყველასთვის სრულ მუნჯებად ცნობილი თევზები.

განყოფილება იუწყებოდა, რომ თევზები წყალქვეშ ძალიან ხმაურობენ. კბილების კრაჭუნით და სხვა მრავალი საშუალებით ტალღებს ისეთ ვიბრაციას იწვევენ, რომ ჰგავს ხომალდების ხმაურს.

იმისათვის, რომ დაეხმარონ მეზღვაურებს გაარჩიონ გემის ხმაური წყალქვეშ მობინადრეთა „[illegible]"-საგან, მეცნიერებმა განსაკუთრებით ხმაური თევზების ხმები ფირზე ჩაიწერეს, ამ ხმას ალაგებენ წყალქვეშა ნავის მეელმენე მეზღვაურისათვის და იგი მალე არჩევს თევზის ხმაურს გემების სიგნალებისაგან.

განსაკუთრებით ხმაურობს თევზი „ზღვის ქათამი". მისი ხმა ჰგავს გემის საყვირს.

პ/მგ. რედაქტორი ი. ლავრუხინი

პ/მგ. რედაქტორის მოადგილე ვ. დარასელი

წერილი საფრანგეთიდან

რუსები ჩვენს ქალაქში 1942 წლის იანვარში ჩამოიყვანეს. ისინი მოიყვანეს კუნძულ ორინიდან, რომელიც ნამდვილი კატორღა იყო რუსებისთვის, ფრანგებისა და ებრაელებისათვის. ჩემი დები და მე, როგორც შევძელი, ვეხმარებოდით ამ უბედურებს. ვზრუნავდით მათი სასაფლაოებისათვის, ვრთავდით ყვავილებით, როგორც ამერიკელი ან ინგლისელი მფრინავებისა და ჯარისკაცების საფლავებს.

რუსები შერბურგსა და კუნძულ ორინზე იხოცებოდნენ გაჭირვების გამო, იყვნენ საშინლად გამოფიტულნი, ჰუპუსნი, ეხვეოდათ [illegible]. შერბურგის მოსახლეობა შეძლებისდაგვარად ეხმარებოდა მათ. არსენალის მუშები აძლევდნენ თავიანთ ულუფას, გარედან [illegible] ... [illegible] გერმანელები იჭერდნენ. მაგრამ ყოველივე ეს მაინც გამოხატავდა მორალურ დახმარებას, სოლიდარობას.

რუსი ადამიანები და ბავშვები (ზოგიერთი 12-15 წლისა იყო) ასე თუ ისე ნაკლებად გრძნობდნენ მარტოობას.

მოსახლეობა, ექიმები, წითელი ჯვარი, აღშფოთებულნი ჩვენი რუსი მეგობრების ასეთი საშინელი ბედით, აპროტესტებდნენ [illegible] გამოცხადებას. გერმანელებმა „დასთმეს": ეს უბედურები წაიყვანეს აბანოში, იქ დააყენეს ცივი აბაზანის ქვეშ და ამის გამო ბევრი ფილტვების ანთებით გარდაიცვალა. როცა ისინი აბანოში მიჰყავდათ, ქალაქის, განსაკუთრებით მუშათა რაიონების, მცხოვრებლები ცდილობდნენ რუსი ამხანაგების მიმართ გამოეხატათ ღრმა პატივისცემა და მადლიერება გაღებული მსხვერპლისათვის, ასე მოეწყო სტიქიური დემონსტრაცია, ყველა სახლიდან გამოვიდნენ კაცები, ქალები, ბავშვები და, თუმცა მათ გერმანელები თოფის კონდახით სცემდნენ, მაინც ახერხებდნენ რუსებთან მისვლას და პროდუქტების გადაცემას. აწვდიდნენ მათ ფულს, რაც გააჩნდათ, რამდენიმე დღის ულუფას. აღშფოთებული ქალები გერმანელებს მუშტებს უღერებდნენ. არასოდეს არ დაგვავიწყდება ის დღე — ეს იყო ოკუპაციის ყველაზე მძიმე დროს, უნდა გენახათ რაოდენ დიდი იყო აღშფოთება გერმანელების წინააღმდეგ და სიყვარული რუსებისადმი!

რუსები წაიყვანეს. მატარებელი დაიძრა, ხალხი ყვიროდა: „გაუმარჯოს საბჭოთა რუსეთს!" „სიკვდილი გერმანელებს!" ბევრი ტიროდა, როცა ხედავდა, თუ რა მდგომარეობამდე მიიყვანეს გერმანელებმა ახალგაზრდა რუსები.

1944 წელს შერბურგში ჩამოიყვანეს რუსი ქალების, გოგონებისა და ბავშვების დიდი პარტია. ისინი იყვნენ ფეხშიშველნი, ჩაძონძილნი, არაქათგამოლეულნი. მიუჩინეს ყველაზე მძიმე სამუშაო — სილით დატვირთული ტრანსპორტის დაცლა, ცემენტით სავსე ტომრების ზიდვა და სხვ. ყოველ საღამოს ვახერხებდით რუსებისათვის საკვების, ტანსაცმლის, ფეხსაცმლის ჩუმად გადაცემას, ყოველივე ამას ვაგროვებდით ამხანაგებში და დამალვით ვმუშაობდით მათს შეკეთებაზე. რუსმა ქალებმა იგრძნეს, რომ მათ აქ ჰყავთ მეგობრები.

მაისში, მოკავშირეების გადმოსხმის ცოტა ხნით ადრე, გერმანელებმა რუსები გარეკეს გერმანიაში, თითქოს გადაჰყავდათ შტუტგარტში. ზოგიერთი ქალი შემთხვევით დარჩა აქ და ახლა ისინი თავისუფალნი არიან.

ბედნიერი ვართ და ვამაყობთ იმით, რომ შევძელით თუნდაც ოდნავად მაინც შეგვემსუბუქებინა ჩვენი მეგობრების ბედი და მათი საქმითაც დაგვემტკიცებინა ჩვენი უსაზღვრო მადლობა მათ მიერ გაღებული მსხვერპლის გამო, გამარჯვებისადმი მათი ურყევი რწმენის გამო.

თან ვურთავთ შერბურგის სასაფლაოზე დაკრძალულ საბჭოთა მოქალაქეთა სიას.

ალექსი მიტროფანი გერმანელებმა მოკლეს მაშინ, როცა ის თავშესაფარში შედიოდა საჰაერო თავდასხმის დროს. გერმანელის მიერ გასროლილი ტყვია მოხვდა მუცელში და იქვე დაეცა. საშინელი ტანჯვის შემდეგ საავადმყოფოში გარდაიცვალა, იქ ვიყავით მაშინ და გვესმოდა საცოდავი ბავშვი როგორ იძახოდა „დედა! დედა!"

ნავსადგურში გუშაგმა თოფის კონდახით მოკლა 16 წლის გოგონა იმისათვის, რომ მან ვერ შეძლო ცემენტით სავსე ტომრის აწევა.

აღვნიშნავთ მხოლოდ ამ ორ შემთხვევას. ასეთები ხომ ასობითაა! ამას არასოდეს არ დავივიწყებთ და არავის ვაპატიებთ ასეთ დანაშაულს.

გთხოვთ გადასცეთ დაღუპულთა ოჯახებს, რომ აქ მათი სასაფლაოები არაა უყურადღებოდ მიტოვებული. ჩვენ განვაგრძობთ მათს მოვლას.

მადლენა, რუზანა და ჟანა ლევალო.

(წინააღმდეგობის ჯგუფიდან „განთავისუფლება")

რედაქციის მისამართი: ПОЛЕВАЯ ПОЧТА 33175 С